

Oslo kommune
Byrådsavdeling for næring og eierskap

Nærings- og fiskeridepartementet
Postboks 8090 Dep
0032 OSLO

Avgis også på www.regjeringen.no/id2477201

Dato: 02.06.2016

Deres ref:	Vår ref (saksnr):	Saksbeh:	Arkivkode:
16/918-1	201601191-8	Thale Blanck Torkildsen, Tlf. 23 46 10 81	944

OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTAELSE: FORSLAG OM OPPHEVELSE AV LOV 13. JUNI 1997 NR. 55 OM SERVERINGSVIRKSOMHET - SERVERINGSLOVEN

Det vises til Deres høringsbrev av 26.02.2016 med forslag om opphevelse av lov 13. juni 1997 nr. 55 om serveringsvirksomhet (serveringsloven).

Oslo kommunes anbefaling er at serveringsloven bør videreføres. Erfaring tilsier at det er behov for et regelverk knyttet til den helhetlige driften av serveringsvirksomhet. Skal man sikre seriøs næring og like konkurransevilkår, synes et felles regelverk for serveringsbransjen som et bedre regulatorisk virkemiddel enn hva annen lovgivning hver for seg synes å representere. Hvis serveringsloven oppheves, vil det bli en betydelig utfordring for de respektive kontrollinstansene å finne ut hvilke virksomheter som driver på de enkelte serveringsstedene.

Oslo kommune vil i det følgende knytte kommentarer og uttalelser generelt og til enkelte kapitler i høringsnotatet:

1. Serveringsloven bør videreføres

Oslo kommunes overordnede alkoholpolitiske mål er å bidra til at Oslo blir en attraktiv og trygg hovedstad med seriøs drift av serverings- og skjenkestedene. Oslo har attraktivt og mangfoldig restaurant- og uteliv, som er en berikelse for byen og til glede for beboere og tilreisende. Kommunens erfaring tilsier imidlertid at deler av serveringsnæringen har vært og er fremdeles en næring som er utsatt for kriminalitet i og i tilknytning til virksomhetene. I høringsnotatet vises det til at den sterke befolkningsveksten og urbaniseringen man har hatt i Norge de senere årene har medført økt etterspørsel etter serveringstjenester. Oslo er Norges største by og har klart flest serveringssteder. Oslo har et annet kriminalitetsbilde enn andre byer, og det bør det tas hensyn til.

Serveringsnæringen er en sammensatt og fragmentert bransje. På den ene siden skal det helsemessige perspektivet, herunder hensynet til mattrygghet, arbeidsmiljø, forsvarlig salg og skjenking av alkohol og motarbeidelse av mer eller mindre alvorlig kriminalitet, ivaretas gjennom lovregulering. På den andre siden skal næringsperspektiv hensyntas, hvor sysselsetting og verdiskapning står i hovedsete. Serveringsbransjen er imidlertid en næring som

er utsatt for økonomisk kriminalitet, sosial dumping, arbeidslivskriminalitet, samt volds- og narkotikakriminalitet. Eksempelvis viser Arbeidstilsynet til at næringen skiller seg ut ved at det er avdekket mangelfulle eller manglende arbeidsavtaler i hele 25 prosent av de kontrollerte virksomhetene. Oslo kommune vil understreke viktigheten og alvorlighetsgraden av de hensyn som oppstilles. Det er av stor samfunnsmessig betydning at de ovennevnte forhold er strengt regulert og at offentlig myndighet har en overordnet og koordinert kontroll med alle aspekter av denne bransjen.

Oslo kommune har gjennom flere år kontinuerlig videreutviklet og forbedret håndtering av serveringsloven og alkoholloven, spesielt gjennom gjensidig forpliktende samarbeid med Mattilsynet, Likestillings- og diskrimineringsombudet, Oslo kemnerkontor, Skatteetaten, Arbeidstilsynet, Politiet og Brann- og redningsetaten. Samarbeidet fører til at samtlige av disse instansene har fokus på serverings- og skjenkebransjen, og at tid og ressurser blir satt av til kontroller, oppfølging av saker og informasjonsutveksling. Kommunen ser at samarbeidet gir resultater, ikke bare i form av avslag eller inndragning, men i form av en tryggere by. Det er færre serverings- og skjenkesteder som i dag er en «definert» samfunnsbelastning enn for bare fire år siden.

Dersom serveringsloven ikke videreføres i sin helhet, forslår Oslo kommune at serveringsloven kan revideres og slås sammen med alkoholloven, jf. treparts bransjeprogram i kapittel 5 (punkt 5.2). Bransjeprogrammet viser til at det er behov for et regelverk knyttet til helheten som gjelder drift av serveringsvirksomhet, helst i en felles lov som regulerer serveringsbransjen. Ved å implementere noen av serveringslovens bestemmelser i alkoholloven, uten en helhetlig gjennomgang og revidering av loven, vil dette kunne innebære at loven vil bli vanskelig tilgjengelig og fremstå som fragmentert og uoversiktlig. Dette vil i neste instans innebære et hinder for en helhetlig og velfungerende «utelivsbransje». Oslo kommune påpeker at det er viktig at alkohollovens regler om skadevirkningene av alkoholbruk videreføres, dersom lovene slås sammen.

2. Kort oppsummering av situasjonen og erfaringene i Oslo kommune

Serveringslovens formål er sikre forsvarlig drift av serveringssteder av hensyn til næringen, gjestene og samfunnet for øvrig. Loven skal videre bidra til å gi serveringssteder stabile og forutsigbare rammevilkår og til å hindre illojal konkurranse. Lovens forarbeider, Ot.prp. nr. 55 (1996-1997) sier følgende om formålet: «Formålet med departementets forslag til serveringslov, basert på et bevillingssystem med klare lovbestemte kriterier for å drive serveringssteder, er å ivareta næringens, de ansattes og samfunnets behov for klare og forutsigbare rammebetingelser. Dette vil øke rettssikkerheten for utøverne i bransjen og gjøre den mer attraktiv for seriøse drivere. På denne måten søker departementet å forhindre den konkurransevridning som har funnet sted i favør av de useriøse deltakerne i bransjen. Det er den uheldige utviklingen i bransjen med økt kriminalitet de senere år som har medført behovet for en serveringslov som oppstiller generell regelverksetterlevelse som et kriterium for å drive serveringssted.»

Oslo kommune har ca. 2500 serveringsbevillinger, hvorav ca. 1120 har skjenkebevilling. Byen har imidlertid langt flere serveringssteder enn antall serveringsbevillinger. Kommunen har ikke oversikt eller myndighet til å kreve at de søker om serveringsbevilling. Dette underbygges av Damvad rapporten fra desember 2014, hvor det framkommer at ca. 47 % av de registrerte virksomheter innenfor næringskoden for serveringsbransjen i Oslo kommune ikke er registrert med bevilling etter serveringsloven i Oslo kommunes registre. Situasjonen har imidlertid endret

seg betraktelig de siste to årene. Oslo kommune har, sammen med politiet, Arbeidstilsynet og Mattilsynet, arbeidet i prosjektet Full Pott siden 2013. Prosjektet har blant annet hatt fokus på å stenge serveringssteder uten gyldig serveringsbevilling. Arbeidet har ført til en stor økning i antall søknader om ny serveringsbevilling i Oslo kommune de siste to til tre år. Prosjektet har også gitt en viktig signaleffekt til bransjen, da rene serveringssteder ikke har vært underlagt denne typen bevillingskontroll fra kommunen tidligere.

Det ble behandlet 830 søknader om bevilling etter serveringsloven i 2015. Det ble behandlet 707 søknader om skifte av daglig leder, styrer og stedfortreder, 139 søknader om endring av bevilling, samt 33 søknader med mindre endringer i eierandelene. I 2015 og til og med 31.03.2016 har Oslo kommune fattet totalt 56 avslag på søknader om serveringsbevilling. 26 avslag skyldtes økonomisk vandel og 29 av avslagene knyttet seg til manglende dokumentasjon. Videre har kommunen i perioden 2013-2016 suspendert/tilbakekalt 22 bevillinger.

Oslo kommune erfarer at serveringsbransjens utfordring med bekjempelse av økonomisk kriminalitet og stråmannsvirksomhet, hindre illojal konkurranse og skape klare og forutsigbare rammevilkår kanskje aldri har vært mer aktuelt og mer utfordrende enn i dagens marked og samfunnssituasjon. Som bevillingsmyndighet må kommunen innvilge søknader hvor det er grunn til å mistenke useriøs drift og ulovligheter, men hvor beviskravet i serveringsloven og søkernes konstruerte dokumentasjon innebærer at bevillingsmyndigheten ikke kan forfølge saken videre.

Oslo kommune ekspanderer og opplever en stor befolkningsvekst. Som det fremgår av høringsnotatet, kjennetegnes sysselsettingen i serveringsbransjen av lav gjennomsnittsalder, utstrakt bruk av deltidsarbeid og midlertidig arbeid og en høy andel innvandret og midlertidig utenlandsk arbeidskraft. Næringen spiller en sentral rolle i å tilby arbeidsplasser til store grupper med lite formell utdanning, og er en inngangsport til arbeidslivet for mange unge.

Oslo kommunes erfaring er at serveringsbransjen har flere utfordringer, og at mange offentlige etater og instanser bruker mye ressurser og tid på den. Høringsnotatet viser til at man mangler tallmateriale og statistikk for å konkludere om serveringsbransjen skiller seg nevneverdig fra andre bransjer som ikke er regulert på denne måten. Kommunens erfaring tilsier imidlertid at serveringsloven fungerer som et hinder for useriøse å etablere seg og loven kan være en av årsakene til at serveringsnæringen ikke skiller seg vesentlig fra andre utsatte bransjer. Behovet for et samordnet og koordinert regelverk som knytter seg til helheten innenfor drift i serveringsbransjen synes økende. Det fremstår som viktig å ivareta et hjemmelsgrunnlag for å imøtekomme de utfordringer som departementet oppstiller vedrørende forsvarlig matservering, arbeidskriminalitet og bekjempelse av kriminalitet og useriøs drift.

3. *Serveringslovens krav*

Serveringsloven er en rettighetslov og stiller generelt sett få krav til søker. Serveringsstedet må ha en daglig leder som har gjennomført og bestått etablererprøven, samt at bevillingshaver, daglig leder og andre med vesentlig innflytelse må ha uklanderlig vandel. Det er usikkert om disse kravene sikrer seriøs og forsvarlig drift, og da særlig kravet om daglig leder og etablererprøven. Imidlertid understrekes det at det er de rammene som er i dag, og disse kan antas å ha bidratt som et etableringshinder for de useriøse.

4. *Kommentar til høringsnotatets punkt 5.4 Departementets vurdering av behovet for myndighetenes vandelsvurdering*

Departementet viser til at det er usikkerhet knyttet til vandelsvurderingens effekt, først og fremst knyttet til problematikken med stråmannsvirksomhet og drift uten bevilling.

Vandelskravet er lovens verktøy mot useriøse aktører i bransjen. Ved å oppheve en særregulering mister man således denne muligheten til å hindre gjengangere i å starte opp igjen virksomhet i bransjen. Dette vil videre være en uheldig signaleffekt opp mot de aktørene i næringen som drifter seriøs og innenfor regelverket for næringsvirksomhet. Konkurranseskvaliteten mellom aktørene vil svekkes og terskel for at flere velger å utfordre regelverket vil antas redusert.

Tanken om å foreta en type skikkethetsvurdering av de involverte er i utgangspunktet en god ide opp mot næringer som man erfaringsmessig vet det er utfordringer knyttet til. Som departementet viser til er vandelsvurderingen også en mulighet for kommunene til å se ulike lovbrudd i sammenheng.

Vandelsvurderingen er et verktøy som er i bruk og i utvikling. Hovedvekten av bevillingssøknader som avslås i Oslo kommune er knyttet til økonomiskandel. Avslaget baserer seg da på opplysninger fra skatte- og kemnerkontoret, og politiet. Opplysningene omhandler ofte forsinkede og manglende levering og betaling av lovpålagte plikter, bokføringsovertridelser, brudd på kravet om personallister og konkurstriminalitet. Disse opplysningene kan i stor grad bidra til å vise om en aktør er seriøs og vil drifte forsvarlig.

Oslo kommune tok i 2011/2012 initiativ til økt samarbeid med høringsinstansene for å bedre kvaliteten på høringsuttalelsene, herunder gjøre dem mer målrettet og kvalifiserte for de faglige, juridiske og politiske rammer en søknadsbehandling er underlagt. Ny ordning med A-melding og ny ordning med føring av personalliste, gir kommunen videre unik mulighet til å føre kontroll i samarbeid med Skatteetaten, kemner og Arbeidstilsynet, og benytte særlovgivningen i serveringsloven til å håndheve regelverket og se driften av serveringsstedet i en helhetlig sammenheng.

Resultatet av å fjerne serveringsloven vil derfor være at man mister et godt og tydelig virkemiddel som er i bruk og i stadig utvikling som ledd i å bidra til en seriøs serveringsnæring. På den annen side, med en bransje som har høy turnover, kommer det stadig nye og unge folk inn i bransjen, og de vil ofte ha en renandel. Bevillingsmyndigheten har kun i begrenset grad grunnlag nok for å kunne vurdere om nye aktører er skikket, og om de vil være seriøse eller drifte forsvarlig. I tillegg skraper bevillingsmyndigheten og andre offentlige kontrollinstanser nok ofte bare på overflaten av den useriøse driften. Det som kommer frem i systemet til de forskjellige etatene og instansene er ofte ikke nok for bevillingsmyndigheten til å konkludere med at vedkommende eller et foretak ikke har uklanderligandel, men virkeligheten kan være en helt annen. Ofte vandelsvurderes heller ikke de riktige personene, da bransjen vet at enkelte personer/selskaper har dårligandel og ikke formelt kan stå med eierposisjoner/roller som tilsier en vandelsvurdering etter serveringsloven § 6.

Oslo kommunes erfaring er imidlertid at godt samarbeid med andre kontrollinstanser gir stor gevinst. Samarbeidskontroller sender et signal til bransjen om at offentlige etater står sammen i kampen mot kriminalitet. Oslo kommune vurderer det som viktig at samarbeidet med de

offentlige instansene som er nevnt i serveringsloven § 11 fortsetter. Det er derfor nødvendig at alkoholloven § 1-15 endres slik at den samsvarer med gjeldende serveringslov § 11. Etter serveringsloven har politiet, skatte- og avgiftsmyndighetene, tollmyndighetene, Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Likestillings- og diskrimineringsstilsynet og Likestillings- og diskrimineringsnemnda plikt til å gi opplysninger som kommunen anser nødvendige for behandling av saker etter serveringsloven. Etter alkoholloven plikter kun politiet og skatte- og avgiftsmyndighetene å gi de samme opplysningene. Kommunen anser det som avgjørende for videre forvaltning av en bevillingsordning etter alkoholloven at man får videreført den videre opplysnings og meldeplikten som ligger i serveringsloven. Som det fremkommer av Damvad-rapporten, er «utelivsnæringen» en næring som «har et stort innslag» av kriminalitet. Dette kriminalitetsbildet er sammensatt og komplekst. Det offentliges samlede grunnlag for effektivt å bekjempe denne delen av kriminalitetsbildet i samfunnet må tilrettelegges og sikres også fremover.

Oslo kommune vil også trekke frem den effekt vandelskravet sannsynligvis har på serveringsvirksomhetenes vilje til å levere pliktige oppgaver og innbetale skatt og avgift. Vandelskravet er kjent for aktørene i bransjen, og det samme er de andre kontrollinstansenes plikt til å melde fra til bevillingsmyndigheten om forhold som påvirker vandelen og dermed kan få betydning for bevillingen. Kommunen antar at en del aktører i bransjen, i større grad enn i dag, vil unnlate å innberette og innbetale skatt og avgift rettidig dersom vandelskravet fjernes.

Serveringsloven § 14 har i motsetning til alkoholloven en bestemmelse om eksplisitt meldeplikt for en bevillingshaver. Oslo kommune opplever i stor utstrekning at bevillingshaver foretar endring i driftsselskapet og ved stedet uten å melde fra til kommunen. Bestemmelsen som pålegger bevillingshaver en plikt til å melde fra om endringer er viktig med tanke på kommunens kontroll og oppfølging med stedet, herunder sikre at vilkårene for å inneha bevilling er tilstede. Oslo kommune anbefaler at bestemmelsen videreføres i alkoholloven ved en eventuell opphevelse av serveringsloven.

5. *Kommentar til høringsnotatet punkt 5.6 Departementets vurdering av behovet for krav om etablererprøve*

Det understrekes at intensjonen bak etablererprøven om å bidra til å sikre et minimum av kompetanse om drift av næringsvirksomhet er god.

Som høringsnotatet peker på, har de fleste bedrifter en type daglig leder/administrerende direktør stilling, men serveringsstedene strever med å få godkjent daglig leder etter serveringsloven på grunn av kravet om etablererprøven og vandelskravet. Ofte vil virksomhetens daglige leder etter aksjeloven eller selskapslovens bestemmelser ikke være samme fysiske person som daglig leder ved stedet. Etablererprøvens innhold, treffer derfor ikke alltid «riktig» person.

Oslo kommune kan på dette grunnlag si seg enig med departementet i at det ikke foreligger et behov for et særskilt krav til bestått etablererprøve for daglig leder ved stedet, men at daglig leder for selskapet/administrerende direktør bør være målgruppen for etablererprøven.

6. *Kommentar til høringsnotatets punkt 5.7 Departementets vurdering av kommunens adgang til sanksjoner gjennom suspensjon og tilbakekall av bevilling*

Departementet viser til at både tilbakekall og suspensjon av bevilling normalt har store, negative konsekvenser for en næringsdrivende. I betraktning av den høye terskelen departementet mener det bør være for å frata noen rett til å drive næringsvirksomhet i en bransje, er sanksjonsmulighetene etter departementets vurdering tilstrekkelig ivaretatt gjennom straffeloven § 56, første ledd bokstav b. Varigheten av rettighetstapet er regulert i straffeloven § 58.

Oslo kommune er uenig med departementet i at serveringsloven § 18 og § 19 kan erstattes med bruk av rettssystemet etter straffelovens bestemmelser.

Både suspensjon etter serveringsloven § 18 og tilbakekall etter serveringsloven § 19 oppstiller strenge krav for anvendelse. Oslo kommunes bruk av bestemmelsene er således begrenset; de siste fire årene har eksempelvis Oslo kommune anvendt serveringsloven § 18 og § 19 22 ganger. Bestemmelsene er imidlertid et effektivt virkemiddel for umiddelbart å stanse grov og alvorlig kriminalitet i tilknytning til skjenke- og serveringssteder og for å følge opp politiets stengningsvedtak etter serveringsloven § 17.

De fleste tilfeller hvor Oslo kommune har tatt i bruk bestemmelsene i serveringsloven § 18 og § 19 har virksomheten også hatt skjenkebevilling etter alkoholloven og vært å regne som en bar eller nattklubb. Typiske grunner for anvendelse av bestemmelsene har vært omfattende bruk og omsetning av narkotika, grove voldshendelser i tilknytning til serveringsstedet og økonomisk kriminalitet. Som følge av serveringsloven § 18 og § 19 kan kommune effektivt stanse slik uønsket drift på en effektiv og kostnadsbesparende måte.

Videre erfarer kommunen at serveringsloven § 19 bidrar til at steder retter opp uønskede forhold etter varsel med den følge at det ikke blir fattet vedtak om tilbakekall. I tillegg er det grunn til å tro at bestemmelsenes eksistens kombinert med Oslo kommunes anvendelse av dem har en stor preventiv effekt.

Oslo kommune benytter serveringsloven § 18 og 19 kun når det dreier seg om svært grove forhold som det nødvendig å stanse umiddelbart. Bruk av straffeloven § 56 og rettssystemet vil være betraktelig mer tidkrevende og vil føre til at samfunnsmessige uønskede hendelser vil kunne fortsette. For eksempel benyttes straffelovens bestemmelse om rettighetstap i liten grad, og når den blir benyttet, skal det svært mye til. Videre vil slike strafferettslige prosesser være svært samfunnskrevende og ikke minst tidkrevende med hensyn til å sikre tilstrekkelig bevisførsel for den straffbare handling. Slik sett er konsekvenser ut fra et forvaltningsspor mindre samfunnskrevende enn strafferettssporet.

Oslo kommune mener at rettsikkerhetsaspektet er ivaretatt med bruken av serveringsloven § 18 og § 19. Kommunen anvender bestemmelsene kun i de groveste tilfellene og bevillingshaver vil alltid ha muligheten til å få en midlertidig forføyning av vedtaket gjennom rettsapparatet.

Ved en eventuell opphevelse av serveringsloven anbefaler Oslo kommune på denne bakgrunn å videreføre serveringsloven § 18 og § 19 i annen lovgivning.

7. Kommentar til høringsnotatets kapittel 5.8 Kontrollvirksomhet

Lovens system legger opp til at bevillingsmyndighetene skal påse at bevillingssøker/haver oppfyller sine lovpålagte plikter som næringsdrivende. I henhold til § 13 kan kommunen

kontrollere serveringssteder. I høringsnotatet under punkt 4.2 omtales samordnede kontroller, som f.eks. Full Pott i Oslo kommune. Full pott er et samarbeid med Politiet, Næringssetaten, Arbeidstilsynet, Tollvesenet og Mattilsynet, og har som mål å kontrollere og eventuelt sanksjonere mot serveringssteder uten serveringsbevilling. I løpet av 2015 oppsøkte gruppen 167 steder, politiet stengte 51 virksomheter og pågrep 24 personer uten lovlig oppholds- eller arbeidstillatelse. I 2014 besøkte de 163 steder, stengte 73 virksomheter og pågrep 35 personer. Gjennom Full pott blir virksomhetene pålagt å søke om serveringsbevilling og dermed blir de underlagt offentlige kontroll i større grad, slik at sjansen for økonomisk kriminalitet minsker.

Dagens komplekse kriminalitetsbilde i bransjen tilsier at det enkelte fagorgan bør følge opp de forskjellige forpliktelsene. Høringsnotatet påpeker at alle sider som bør reguleres ved drift av serveringssteder, allerede er regulert gjennom annen lovgivning. Oslo kommune er av den oppfatning at de enkelte særlover, slik de praktiseres i dag, ikke i tilstrekkelig grad ivaretar de ulike hensyn.

Dersom man fjerner serveringsbevillingen og heller fokuserer på økt kontrollvirksomhet fra for eksempel Mattilsynet, Arbeidstilsynet, Skatteetaten, Tolletaten, Kemnerkontoret og politiet, fordrer det at disse instansene har fokus på og følger opp bransjen med kontrollvirksomhet og sanksjoner. Videre fordrer god og systematisk oppfølging av denne bransjen at de nevnte kontrollorganer tilføres og sikres ressurser til oppfølging, og raske reaksjoner.

En viktig side ved dagens ordning med serveringsbevilling er at det foreligger et register over virksomheter som lovlig driver serveringsvirksomhet. Det er per i dag ca. 1440 serveringsbevillinger i Oslo, og dette antallet i kombinasjon med den betydelige forekomsten av eierskifter i bransjen, medfører at registeret er av stor betydning for kemnerkontoret og andre etater som skal følge opp og kontrollere bransjen. Hvis serveringsloven oppheves, vil det bli en betydelig utfordring for kontrollinstansene å finne ut hvilke virksomheter som driver på de enkelte serveringsstedene. Det vil for eksempel være uklart hvilken enhet som har plikt til å gjennomføre skattetrekk og innberette i a-melding. Dette vil trolig føre til at blant annet Kemneren må gjennomføre stedlige kontroller i langt større grad enn i dag for å konstatere hvilken arbeidsgiver som skal være gjenstand for oppfølging og eventuell kontroll.

Oslo kommune foreslår at departementet tar initiativ opp mot Brønnøysundregistrene for å endre på Nace-kodene. Det bør være pålagt å klikke på serveringskoden for å kunne søke om serverings eller skjenkebevilling, herunder eierskifter. Om et sted ikke er registrert som serveringssted i Brønnøysundregistrene, vil politi eller skatt/kemner enklere plukke ut kontrollobjekter. Gjennom endring av Nace-kodene vil man også få et register for hele landet, som er oppdatert.

I Oslo kommune har man de siste årene satset bredt på samarbeid og har tatt initiativ til forpliktende samarbeidsavtaler med Mattilsynet, Likestillings- og diskrimineringsombudet, Oslo kemnerkontor, Skatteetaten, Arbeidstilsynet, Politiet og Brann- og redningsetaten. Samarbeidene fører til at samtlige av disse instansene har fokus på serverings- og skjenkebransjen, og at tid og ressurser blir satt av til kontroller, oppfølging av saker og informasjonsutveksling. Kommunen ser at samarbeidet gir resultater, ikke bare i form av avslag eller inndragning, men i tryggere by og at færre serverings- og skjenkesteder i dag er en «definert» samfunnsbelastning enn for bare fire år side.

Kommunen som bevillingsmyndighet er det eneste kontrollorganet som gjennom bevillingsordning kan ha sentralt fokus på helheten av driften ved et serveringssted. En

oppretholdelse og en videreføring av samarbeidet mellom ulike etater, tilsyn og ombud synes derfor helt avgjørende for å imøtekomme dagens og fremtidens kriminalitetsbilde. Hver av partene sitter med informasjon som isolert ikke alltid er tilstrekkelig til en reaksjon eller sanksjon, men samlet kan forholdene etter serveringsloven føre til suspensjon og/eller tilbakekall. Vår erfaring tilsier at det er et utstrakt behov for et supplement som gjør det mulig å se ulike lovbrudd i sammenheng over tid og å koordinere tiltak for å hindre useriøs drift. Oslo kommune finner at situasjonen på dette punkt ikke har endret seg siden lovrevisjonen i 2006-2007.

8. *Kommentar til høringsnotatets punkt 6.3 Politiets adgang til midlertidig stenging av serveringssted*

Oslo kommune viser til høringsnotatet pkt 5.7 og anbefaler å videreføre denne bestemmelsen i annen lovgivning sammen med § 18 og § 19.

9. *Kommentar til punkt 6.7 Politiets adgang til bortvisning av personer og mulighet til å nekte adgang ved serveringssteder for kortere eller lengre tid*

Kommunen er kjent med at Oslo politidistrikt har benyttet seg av denne hjemmelen for å nekte adgang. Kommunen mener imidlertid at politiet er nærmest til å uttale seg om behovet for videreføring, men støtter politiet dersom de mener dette er nødvendig.

10. *Kommentar til punkt 6.8 Politiets adgang til å kreve ordensvakter ved serveringssteder*

Oslo kommune viser til høringsnotatet pkt 5.7 og anbefaler også å videreføre denne bestemmelsen i annen lovgivning sammen med § 18 og § 19.

11. *Kommentar til Kapittel 8 Økonomiske og administrative konsekvenser*

Oslo kommune er ikke enig i departementets vurdering av konsekvenser for det offentlige. Det vil bli en innsparing for bevillingsmyndigheten som ikke lenger skal behandle søknader om serveringsbevillinger. Imidlertid gir dagens ordning med bevilling et register over virksomheter som lovlig driver serveringsvirksomhet. Dette registeret er av stor betydning for kemnerkontoret og for andre etater som skal følge opp og kontrollere bransjen. Hvis serveringsloven oppheves, vil det bli en betydelig utfordring og kreve mer ressurser for disse kontrollinstansene å finne ut hvilke virksomheter som driver på de enkelte serveringsstedene.

12. *Kommentar til kapittel 9 Lovforslag*

Oslo kommune viser til forslag til utkast til lovregulering av kommunens adgang til å fastsette åpningstider for serveringssteder i kommunen.

Innledningsvis reises det spørsmål til hvordan departementet ser for seg at kommunen skal holde oversikt over hvilke steder som vil være omfattet av eventuelle åpningstidsbestemmelser i kommunen. Som det fremkommer av Damvad rapporten, er det registrert bare i Oslo kommune et betydelig antall serveringssteder innenfor næringskoden 56 som ikke er registrert i Oslo kommunes registre med serveringsbevilling. Videre viser våre felles kontroller i Full Pott prosjektet at et stort antall steder stenges grunnet manglende serveringsbevilling. En regulering av åpningstider for serveringsbevillinger uten en tilknyttet oversikt over hvem som driver serveringssteder er uhensiktsmessig.

Når det gjelder lovforslagets definering av hvilke steder som vil være omfattet av åpningstidsbestemmelser i kommunen, lider forslaget av manglende tydeliggjøring. Den nedre grense for bevillingsplikten utfordres daglig i Oslo kommune. Dette vil antagelig ikke endre seg gjennom ny lov kun for åpningstider. Det er videre uklart hva som er nedre grense for hvilke serveringssteder som vil måtte innrette seg etter en åpningstidsregulering. Mange aktører forsøker i dag å definere seg utenfor bevillingsplikten, blant annet for å unngå å måtte forholde seg til åpningstidsbestemmelsene i Oslo kommune. Det vises til de mange uttalelsene departementet har kommet med om hvem som omfattes av bevillingsplikten.

Det må videre i lovgrunnlaget for kommunens regling av åpningstider for serveringssteder fremkomme hvordan man ser for seg at kommunens bestemmelser skal kunne håndheves av kommunen opp mot det enkelte serveringssted. Videre må det framkomme hvordan dette skal kommuniseres til det enkelte serveringssted som et pålegg som serveringsstedet skal innrette sin drift i henhold til.

Lovforslaget inneholder videre ingen hjemler for kommunen eller andre til å sanksjonere ved brudd på åpningstidsbestemmelsen. Uten tilhørende sanksjonshjemmel kan kommunen ikke se hvordan forslag til lov for kommunen til å fastsette åpningstider skal kunne forvaltes.

Med hilsen

Eli Vorkinn
kommunaldirektør

Jan Fredrik Lockert
næringssjef

Godkjent og ekspedert elektronisk